

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצלה"ה

«< המשך מעמ'ה ראשון

לבית החולים ביום י"ב לחודש שבט השנה, לקבל קהל ולענות להמוני שאילוי, כאשר אלפים רבים היו מגיעים לביתו ללבן שאלות הלכתיות סבוכות, ומי די יום הקדיש שעות רבות לדון ולהורות את ישראל בכל מק' צועות וענפי התורה בבהירות מופלאה.

סדר יומו לאורך כל שנות חייו הארוכים היה להפליא עד מאד, בהיותו מעורר את השחר, ובמשך כמה שעות עוד לפני עלות השחר היה לן בעומקה של תורה ומתנגן בעימות בלי" מוד הגמרא בחשקות מופלאה ובהתמדה רבה, נוהג שנמשך עד ליום אשפוזו.

אף על מצב בריאותו הרופף הקפיד להשתתף בכל התפ"ר לות שעזרכי בהיכל מדרשו 'תפארת בחורים' שהתקיים בסמיכות לביתו, כאשר במקום אף נערכו במשך השנים האחרונות אלפי בריתות כשרמן זצ"ל, משמש בסנדקאות, תוך שהוא מאציל מהדור בבכרותיו הסהירות על הרך הנימול והוריו שיזכו לגדול לתורה ולחופה ולמששים טובים, כאי שר שש עד מאד בקיום מצוה זו, ונהרה היתה משתפכת על פני קדשו מרוב שמחה ואושר עלילאי שזוכה לראות בהמשכת צריפות הדורות את ילדי הון אשר יגדלו לשם ולתפארה ויעשו רצונו יתברך באהבה ובריאה.

השואלים בדבר ה' זו הלכה, הניעו לשולחנו שאלות עקרוניות וגורליות בתנהגות היהדות החרדית שהובאו להכרעתו ע"י נציגי הצבור, חברי סיעת יהדות התורה כנסת ונציגיה ברשויות המקומיות – בבקשם לקבל את הכוונתו והוראתו איך לפעול במאבקם התמידי העיקש והעקבי בעמידתם על משמר קדשי האומה, בהבטחת שמירת ערכי קדושת החינוך הסהור, והמשך לימודם של המוני בני התורה, ומערכות הקודש לביסוס יסודי חומת הדת.

במשך יום השבת שלפני אשפוזו האחרון ביום י"ב שבט ש.ז. וכן למחרתו ביום הראשון עוד השתתף בכל התפילות

בבית מדרשו ואף התכבד בסנדקאות בבריתות שנערכו במקום, אולם בשעת הערב הורה רופאו האישי להעבירו לבית החולים 'שערי צדק' שם אושפו במחלקה הקרדיולוגית

הידיעה על אשפוזו בביה"ח ומצבו הבריאותי הקשה, פשי טה חיש מהר בעולם הישיבות רבבתי עמדו במשך שעות בהוראת ראשי הישיבות החלו

בהגיעו לבית החולים, הוזעקו למיטתו גדולי וטובי הרופאים שהחלו מיד בסיי פולים ובמאמצים מוגברים תוך גילוי מסירות רבה כדי להצילו ולמצוא מזור ומרפא למחלתו, אישי צבור ועסקני

נערכו ליד שריד בית מקדשנו ברחבת הכותל המערבי, ובכל היכלי התורה והישיבות ליד ציוני גדולי הצדיקים, לכינוסי תפילה מיוחדים כאשר עפ"י הוראת מרגן ורבגן גדולי ישי

ראל שליט"א, הוכרז על הצורך להרבות בתפילה לרפואתו השלימה של רבן של ישראל. רבבות עמדו במשך שעות ארוכות בתפילה והתחננו בבכי מרטיט וסוער לרפואת השלי

מה של שריד לדור ידעה, מנהיג הדור ופאור.

עוד עם זאת כונסו רבבות ילדי הת"תים ותלמידי מוסדות מרכז החינוך העצמאי ורשת

'בית יעקב' בכל אתר ואתר, לתפילה מיוחדת בשוועם בת' חינה לבוורא עולם מעמקי לבם לרפואתו ולהחלמתו, כאשר לפני תחילת התפילה נשאו המתחנני דברי התעוררות על החובה המוטלת על כל אחד ואחד לזעוק ולהתחנן לפני אבינו שבשמים להותיר לפליי טה את גדול הדור העומד על משמר הקודש בהגנה על החי נוג הסהור, אשר ממנו ישקו כל העדרים, בצינים שלתפילתם של תינוקות של בית רבן שלא חטאו יש משמעות מיוחדת בשמים.

כינוסי תפילה מיוחדים נעו רכו בכל היכלי התורה בארה"ב ובאירופה, כאשר גדולי ראשי הישיבות שליט"א עברו לפני התיבה באמירת תהילים פסוק

בפסוק בהתעוררות והתרגי שות רבה בועקה אדירה בבכי מרטיט קורע לב לקיים בנו חכמי ישראל, כאשר המוני בני היהדות החרדית עקבו כל העת בדאגה עצומה אחר מצב בריאותו מאז הגיעה הידיעה על אשפוזו.

מצבו הקשה ידע עליות ומורדות במשך כל התקופה, כאשר המוני בית ישראל המשיכו כל העת בתפילה וד עקה והתחזקות בלימוד התורה לרפואת השלימה של רבן של ישראל, כשגדולי וטובי הרר פאים עושים מאמצי על לרפאו ולהשיבו לאיתנו.

אתמול לפני הצהרים חלה פתאומית התדרדרות המורה במצבו, וכל מאמצי הרופאים להצילו עלו בתוה, המוני בני היהדות הנאמנה לומדי התררה הוזעקו לאמירת תהילים לקרוע שערי שמים בתפילות לרפואתו השלימה של גאון ישראל עוזו ותפארתו, ובשעה 4.47 אחה"צ נצחו אראלים את המצוקים והשיב את נשמתו הסהורה לבוראו במעמד בני משפחתו וכן עשרות רבות מתלמידיו שהתייפחו בבכי נורא וסוער באמירת נשמת ופסוקי יחוד הבורא בועקה ובי

תחנונים כשבמקום היו מחזות קורעי לב של בכי סוער ואדיר, כשהם ממאנים להיפרד מהי מאור הגדול לממשלת התורה שהיה למגדל אור לעם ישראל כולו. צוות הרופאים בבית החולים 'שערי צדק' השתתפו אף הם במעמד הנורא והמרש

הוצטרפו לבכי והאבל הכבד בהתייפחם על הסתלקותו של גדול הדור. במיה"ח 'שערי צדק' נמסר שבשעות האחרונות היתה קריסה במערכת הטלפונים בבית החולים מרוב הפונים מכל קצוות תבל, שבקשו לברר את מצבו של גדול התורה. כוחות גדולים של מאבטחים הועמדו בשערי מבנה בית החולים והמחי לקות השונות כדי למנוע מקהל הממוני שנהרו למקום להיות ליד מיטתו בשעה קשה ונוראה זו.

שעה קלה לאחר הסתלקותו הועברה המוטה בשיירת מכוניות לעבר היכל בית מדי רשו 'תפארת בחורים' ברח' דבורה הגביאה בשכונת מאה שערים בירושלים. המונים החלו לנהור למקום כשהם ממריים בבכי מר על האברה הגדולה לבית ישראל.

<div></div>
<p>דמעה / י. גלין</p>
<p>חיים של תורה</p>
<p>משעלה לישיבה של מעלה – יותמים חיינו ואין מורה דרך בתורה. משהתעלה לבית עולמו – אבד הדור את פארו והדור, גאון התורה. משנסתלק – כבדנו ישראל, שקע עמוד התורה. אות-שליחותה היה ויהיה לדור אחרון. כל הילוכו וכל מח' שבתו, כל נידו וכל וניעו היו חטיבה אחת גדולה של תורה. כל צעד וכל שעל מחושבים היו עד לאחת לאמיתת של תורה. כל ישותו וכל מציאותו אמרה: תורה! את זאת ראו וחשו כל אלו שזכו לחסות בצלו ולהסתופף באהלו, ולא רק הם.</p> <p>התורה היתה חייו, משוש לבו ומשיבת נפשו. מן השחר עד ירינו כוכבי בוקר, היה הוגה בתורה בשקידה שאין דומה לה, עד עת נשף כוכבי לילה.</p> <p>התורה היוותה הבסיס הבלעדי והיחידי לכל הצעת פתרון או דעה. כל שאלה שעלתה על הפוך היתה נדונה באספקל' ריה של תורה, ורק בה. לא היה מקום לספקות ולא היה מקום ללבטים. התורה כולה היתה פרושה לפניו בבהירות, עונה בהרף עין, בצלילות ובחדות נדירה.</p> <p>לא היתה דרכו בשיאת משאת ובנאומים חוצבים להבות. לא הורגל בכך ולא דאה את עצמו כמורה בשקידה שאין דומה גים הדברים בדת של תורה. כאן היה כארי ועמד כליש. כאן לא נשא פנים ולא וויתר קצוצו של יי"ד.</p> <p>שעה מיוחדת של קורת רוח ונפש היתה עת הופיע בבית מדרשו לשיעורו אותו היה מוסר בקביעות מדי ערב. היה זה תענוג רוחני צורף, הן מתק בדריו כאשר הן הוצק בשפתותיו והן הופעתו האצילית, ההדרורה והכובשת.</p> <p>זכינו להשתתף בשיעוריו מעת לעת. זכינו לראות את גאון התורה וההלכה יורד אל העם, מוסר שיעור 'פשוט', שיעור בגמרא, שיעור לבעלי בתים. בפשטות ובחן, בנועם ובכבוד. מרגין ומשובב נפש היה להשתתף בשיעור שהיה מועבר בטוב טעם ודעות, בשליטה בלי מצרים בסוגיה ובנבכייה לאור דברי הראשונים. הדברים יצאו מפיו חלקים, מושלמים, תמים וישרים, קילורין לעיניים.</p> <p>שפתותיהם של תלמידיו נוספות היו מור. לא אחת היה רבם הנערץ סונט בתלמידי בחיבה גלויה, זורק בו מרה שהיתה מעולפת באהבה גדולה. "איך פארשטיי נישט וואס דו ווילסט" – – – "אפשר ביי דיר אין גמרא שטייט אזוי" – – –</p> <p>וכך, ערב אחר ערב, שבת אחר שבת, בנעימות ובמתיקות, מחכים היה את תלמידיו שומעי לקחן, מאלפם ארוחת תורה ומשמש כאות ומופת יחיד ומיוחד ליגיעה בתורה. דוגמת נצח הוא לעמלי התורה שבכל דור ודור. הדרן עלך והדרך עלן. לא תתנשי מנן, לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי.</p>

מרכנתיל
אוי לה לספינה שאבד קברניטה
ניצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון האלוקים
<p> יחד עם כל בית ישראל נעטפנו באבל כבד וביעין קודר ומבכים אנו מדה את השריפה הגדולה אשר שרף ה בסילוקו של ענק בישראל. אשר האיר לאלפים ולרבבות באור תורתו, קדושתו וזרתו, כולנו בניו, כולנו תלמידיו</p>
מרן רבינו
יוסף שלום אלישיב
זצוקללה"ה
רבן של כל בני הגולה
<p>כוס תחנונים אנו שולחים לכבוד מרגן הרבנים הגאונים בנינו וחתניו שליט"א ולמשפחתו הכבדה</p> <p>מן השמים תנחמונו.</p>
<p>יעקב טנגבאום – מנכ"ל</p> <p>ההנהלה, המרכז למוסדות וצוות העובדים</p>

המבשר

תורה תורה חגרי שק

היהדות העולמית התכנסה אתמול באבל כבד בהגיע הידיעה המעציבה על סילוקו של גאון וצדיק, פוסק הדור, מרן הגאון רבי יוסף שלו' אלישיב זצלה"ה. שריד אחרון היה לדורות ראשונים, מעתיק משנתם ומורשתם של גאונים ופוסקים אשר היה הולך לאורם. הילת קדמוניות כבירה ועתירת תפארת חפפה מעל ראשו בחלו נרו על ראשנו. בבואה נאמנה היה לדור שהלך ואיננו. הוא מוצב ארצה, גם בשנות התש"ן, התש"ס והתש"ע, וראשו מגיע השמימה אל שנות העת"ר, התר"פ והתר"צ. בשנות השואה האיומה והנוראה כבד דרך כוכבו בישראל. בכך היה חוליה מקשרת ומחברת בין הדור הישן והעתיק, מלא החן והתום, אל דורנו, דור יתום ועני. בהילוכו ובדיבורו, בפסקיו ובתשובותיו הביא אל הדור האחרון, רווי הנסיונות ודרכי הכחש, את הניחוח התורתי המקורי, העשוי ללא זיוף וללא דמיונות. את ההליכה בדרכי תורה בכל תנאי ובכל מצב. אויה לנו כי אבדה מאתנו דמות מופת אשר במשך דורות הניח אחרינו את כל הבלי הזמן ויחידושי העתים, צלל בעומקה של תורה, לו אז מחבבה ולא מש מאהלה כל ימיו. דוגמת הוד היה לעמלה של תורה, בשקידה עצומה שאין שני לה. בהתמדתו הגדולה והבלתי מצויה היה יחיד בדורותיו. היה למשל לצעירים וצורכים אשר ראו וכוננה כיצד יש לעמול בתורה, כמה יש ללמוד, לחזור ולשנן. אלו שהיו קרובים אליו, זצ"ל, ראו זאת מקרוב. השתוממו אף השתאו כיצד בגיל הגבורות ולמעלה מכך, גם בשנת המאה, ישב ועסק בתורה כצורב צעיר. לא היה אצלו רגע דל מתורה ולא היה פסיק פומיה מגורסא כל עוד נשמתו בו. כרכי הגמרות אשר היו בלים מרוב לימוד – נלמדו על ידו חוזר ושנן, חוזר ולמד. לא אמר ד', לא חשב הרף ולא סבר כי מספיק. כל עיסוק אחר, מבילעדי לימוד התורה, היה עליו כעול כבד וכמסרד. עונג חייו ומחמד נפשו היתה התורה הק', ורק היא.

בד בבד עם לימוד התורה, נשא את משא העם, מרתחו ויגיעו. ניצב היה בגאון בראש מערכות היהדות החרדית בארץ הקודש, מערכות רבות אשר כרוכות היו בהמון לבטים והתחבטויות. על שולחנו הפך את ההרים למישור, והכל היה לנהיר ובורור. הכרעות רבות וחשובות נפלו וקמו על יד שולחנו. מרגן ורבגן שליט"א ראו כאן את הכתובת הראויה להניח את הבעיות והדילמות העולות על הפרק מעת לעת. עסקני היהדות החרדית ונציגיה ברשויות השלטוניות היו מעלים בפניו את השאלות האקטואליות, והוא היה יורד לעומקם של דברים, מבקש הסברים, תר אחר כל הפרטים הנוגעים לגוף השאלה, ואחר כך פותח פיו במענה לשונו אשר היה חד כתער ובורר כשמש. ברגשי אחריות נשא בעול קיום עולם התורה ופעולות העדקה. לכל אלו נתן עידוד וחיווק, ובעקביות היה מסייע ומדרבן לכל הפעולות הטובות אשר עשו גופים שונים למען היהדות החרדית והתורתית.

גדולה היא המכה ורב הוא הכאב. איי מיי ירפא לנו ומי יחבשו מזורנו. בשעה זו, כאשר רגבי העפר אשר על קברו טריים ורעננים, אין עדיין בידנו את הכושר להעריך את גודל המכה ועומק הגיון. רק כעבור זמן, ממרחק העת, נוכל להשכיל אפס קצתו של אותו גדול וצדיק אשר אבד לדור. חסרונו מורגש כבר כעת בתקופה קשה זו, כאשר משנאי תורה הרימו ראשם ומבקשים לכלות חלילה סדרי לימוד התורה. לעת כזאת, כאשר עולם התורה מצוי בסכנה ותחת איומי מקטרגים, זקוקה היהדות התורתית לאורו ולהנהגתו של מרן זצ"ל, אשר בבהירות היה מנתח באיומלם אבחנה חד את הפרטים כולם, היה בוחר את הדרך אשר ילכון בה ואת המעשה אשר יעשון. עתה, כאשר לא זכינו, ומרן זצ"ל נסע למנוחות ואותנו עזב לאנחות, אין לנו אלא לייחל ולבקש כי לא יטוש ה' עמו ונחלתו, עדי יקיצו וירגנו שוכני עפר בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו ונושוע תשועת עולמים.

המבשר - העתון של היהדות הנאמנה
<p>המיר"ל בשורות תחסיט ש.ט. ג'ע"מ המגיל ממעוררטיט 84 ביור' תרע"א, ת.ד. 34578 ירושלים 91345 טל': 02-5805802, פקס 02-5805804</p> <p>העורך:הרב נתנחם פרוש ז"ל</p> <p>עורך אחראי: יום טוב רובין</p> <p>דפוס: גרופרינט בע"מ חל תיכון הפצה: מנויים הארץ הפצות פניית מנויים: 02-5805802 שולחנה 2 הפצה חתומה: בר פרינט אוף סטיל בע"מ</p> <p>צלם המערכת: אליהו הולי צילומים: פלאשט, וריסטר, אימבג'נז AFP</p> <p>אף המערכת אחראית לתוכן המועדוה וסגנון</p>

הוועדה המרכזית
להפצת לימוד הדף היומי
נוטל כבוד מבית ישראל
וירב בבת ציון תאניה ואניה
<p>אבלים ודווים אנו יחד עם כל קהילות ישראל בכל מושבותיהם על כי הורם הגזר ונוטל כבוד מבית ישראל בהסתלקותו לשמי רום של פוסק הדור והדרו גדול ישראל ותפארתו עמוד התורה והמראה אשר עדרדנו תמיד בפעילותו למען הפצת לימוד הדף היומי בכל רחבי תבל ואף הופיע כבוד תמידין כסדרן בפאר והדר במעמדי סיום הש"ס שנערכו על ידנו בתוככי קרית מלך רב עיר הקודש ירושלים תובכ"א למען הרבות תורה בעם ישראל</p>
מרן הגאון הגדול
רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל
גדולה האבידה ואין לה תמורה
<p>הלויותו התקיימה אמש במקהלות רבבות עמך ישראל מביתו בשכונת מאה שערים לחלקת הרבנים בהר המנוחות</p> <p>וכל בית ישראל יכזו את השריפה אשר שרף ד'</p>
ההנהלה

ניצחו אראלים את המצוקים
נשבה ארון האלוקים
<p>יחד עם עולם התורה, וכל בית ישראל אבלים ודואכים אנו את השכר הגדול אשר פקד את העם היהודי בהסתלקותו לגנוי מרומים של נור ישראל ותפארתו, עמוד ההוראה, פוסק הדור</p>
מרן הגאון הגדול, רבן של ישראל
יוסף שלום אלישיב
זצוק"ל
אשר הרווה בתורתו את צמאונם של רבבות לומדי התורה
<p>תנחומינו שלוחים לכל המשפחה הכבודה ולכל בית ישראל</p> <p>המקום ירחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון</p> <p>ירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד</p>
<p>ההנהלה הראשית</p> <p>מנוחת 100 שנה וגי נשבה למשפחה</p>
<p>הנהלת מחוז ירושלים</p>

מר הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצלה"ה

מתולדותיו

«‏המשך מעמ' ראשון

עם הסברם והבנתם בפה בקול רם, כמסביר לאחר שיושב לצידו. וכל זאת, במשך שעות רבות ורצופות ללא הפסקה, וכן, בעוד ומסביב ירום הסער ומלחמה מתנהלת בעולם, הסי תגר בבית המדרש הרחוק מבני גילו ומסערות הימים ושקד על התורה.

כאשר הסתיימה המלחמה והמנדרט הברסי השתלט על ארץ ישראל, החליט זקנו הגדול הרה"צ בעל הלשם זצוק"ל, לעלות לארץ ישראל ולחונן עפרה. אלא שאישורי העליה נתנו במשורה והיה קשה להשיג אישור עליה הן לסב והן למשפחת בתו – משי' פחת לווינסון. בעצת מרן הסבא קדישא ה'חפץ חיים' ו'ע, שונה שם המשפחה כולה ל"אלישיב" על מנת לקבל אישור עליה משפחתי אחד. לאחר מכן, פנה בעל

הלשם, אל הראי"ה קוק זצ"ל, שמוקף תפקידו כרב ראשי, היה זכאי לקבל מספר מסוים של אשרות עליה לחלוקה. ואכן המאמצים נשאו פרי, ובשנת תרפ"ב זכתה המשפחה לקבל את האשרות. בדרכם מהומל לארץ ישראל עברו בעיר הנמל אודסה, שם המתניו שבועיים ימים לבוא אינה שתי שיטם לארץ ישראל.

הילד, קבע מיר את מקום לימודו בבית הכנסת הגדול שבעיר, וממנו לא יצא במשך שבועיים ימים, לא התעניין בנעשה בעיר ההומה רק ישב ושקד על תלמודו.

משהגיעה האינה יצאו בני המשפחה לארץ ישראל. כל גדולי ירושלים חרדו לקראת בנעשה בעיר ההומה רק ישב ובעל הלשם' ששמו כבר יצא לפניו כאחד מגדולי המקובלים שבדור, והמשפחה כולה השתקעה בדירה קטנה בבתי נייטין, בקצה שכונת מאה שערים

רבי יוסף שלום אלישיב

הרב חיוקם בתורה ועבודה ועליה רוחנית והחל גם למסור שיעור קבוע מדי יום ביומו. את משכן בית הכנסת מיקם מעל השטיבלאך המפורסמים שבי מרכז שכונת מאה שערים. הרב קירבם בעבותות של אהבה והיה לרועה הרוחני של אותם צעירים.

גם כאן בירושלים, המשיך

הילד יוסף שלום כהרגלו וישב ושקד על התורה. כמקום של קבע מצא בעזרת הנשים של בית הכנסת הקטן 'אוהל שרה' שבמאה שערים הסמוך לביתו, ושם למד מבוקר ועד ערב לבדו. אף לאחר בר המצוה שלו לא נכנס ללמוד באחת מישיבות ירושלים אלא שקד על תלמודו מבוקר עד ערב בבית

הכנסת.

שנתיים ימים לאחר שעל תה משפחתו ארצה, בעת שהיה כשנה לאחר בר המצוה שלו, עלתה לארץ ישראל ישיבת כנרת ישראל מסלובודקה דליטא ותקעה יתדותיה בעיר האבות חברון. אויפנה ונסע מבית אביו אל הישיבה החדשה, ולמד שם כשבע ימים. אך גם שם לא

תורה ויהדות לעם

המרכז להפצת תורה וערכי היהדות

אוי לה לספינה שאבדה קברניטה וי לארעא קדישא דחסרה גברא רבא

עיני עיני יורדה מים כי רחק ממנו מנחם משיב נפשי בהסתלקות רבן של ישראל בסערה השמימה אשר אמרנו בצילו נחיה ויוסיף להאציל מהודו והדרו ליסוד שיעורי תורה והפצת תורה ויהדות לאחינו בני ישראל

אביר הרועים שר התורה

מרן הגאון הגדול

רבי יוסף שלום אלישיב זצוקלה"ה

אשר במסירות נפשו ועמלו בתורה הנהיג את הדור בדרך המסורה לנו מדור דור

על זה היה חוה לבנו על אלה חשכו עינינו

וכל בית ישראל

יבכו את השריפה אשר שרף ד'

מצא מבוקשו ושב לירושלים ולמקומו הקבוע בבית המדרש 'אוהל שרה' שבמאה שערים. מספרים כי לפני שנים הגיע מארצות הברית זקן מופלג למאה שערים וניסה להכנס לבית הכנסת 'אוהל שרה' שהיה נעול. שאל אותו אחד מהעובדים ושבשים: "מה הנך מחפש?" ענה האורח: "אני מילדי ירושלים שלפני קרוב לשמונים רים ושבשים: "מה הנך מחפש?" ענה האורח: "אני מילדי ירושלים שלפני קרוב לשמונים

שאל אותו האיש: "ומדוע הנך מעוניין להכנס לבית הכינסת?"

ענה התייר: "אני זוכר שבבית הכנסת הזה ישב ילד ובחיותי ילד נסענו לאי רצות הברית ועכשיו אני שב לבקר את מקום הולדתי". שאל אותו האיש: "ומדוע הנך מעוניין להכנס לבית הכינסת?"

ענה התייר: "אני זוכר שבבית הכנסת הזה ישב ילד ובחיותי ילד נסענו לאי רצות הברית ועכשיו אני שב לבקר את מקום הולדתי".

שישב על הספסל בבית הכנסת ותהיתי: איפה הוא אותו ילד היום?" ענה לו התושב: "אותו הילד? הוא עדיין שם בפנים מאחורי הדלתות הנסגלות של בית הכנסת. עדיין הוא יושב על אותו הספסל, באותו בית כנסת והוא מחזיק ברשותו את מפתח בית הכנסת ונועל את עצמו מבפנים, שלא יפריעו לו בלימוד. שכן רבים פונים אליו ומפריעים לו הלא הוא – מרן זצ"ל..."

בישיבת 'תורת חיים'

עם זאת, למד רבינו תקופה ארוכה בישיבת 'תורת חיים' שברובע המוסלמי בעיר העתיקה. הישיבה נוסדה בברכת מרן הגר"ח מבריסק וה'אור שמח' בשנת תרמ"ז, על ידי הגאון רבי יצחק יענוגרד שעלה לארץ ישראל מפינסק.

עם זאת, למד רבינו תקופה ארוכה בישיבת 'תורת חיים' שברובע המוסלמי בעיר העתיקה. הישיבה נוסדה בברכת מרן הגר"ח מבריסק וה'אור שמח' בשנת תרמ"ז, על ידי הגאון רבי יצחק יענוגרד שעלה לארץ ישראל מפינסק.

מפעל הש"ס העולמי

תורה חגרי שק

ב'לג' מים חרד עינינו בתוך רבבות בית ישראל, ובלב כואב ודואב מכבים אנו מדה בענם מרדן ורבנן ותלמידיהו, נשיאות מפעל העו"ם העולמי' וארפי' ה'לומדים, את הסתלקותו לשעל רום של שר התורה, מרדא דכולא תלמודא, אשר העמית עצמו ביגיעת התורה כל ימיו, עמוד האש ההולך לפני מתנה ישראל, אור מופלא רום מעלה, רב רבנן, ש'אחי לעולם כולו באור תורתו, כל דו לא אנוס ליה, משי"ר כנסת הגדולה

שעמד לימין מפעל הש"ס העולמי מאז יסודו
רשעבה"ג, פוסק הדור והדרן, הגאון האדיר

רבי יוסף שלום אלישיב זצלה"ה

וכסא דנחמתא

שלוחה בזה קדם מעלת כבוד המשפחה הרוממה שליט"א

המקום יחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא יסיפו לדאבה עוד, ובהמשך דרכו הנשגבה בתורה בתפלה ובחסד ימצאו ניחומים

ההנהלה הכללית

ההנהלה הרוחנית

אבל כבד

יהד עם כל בית ישראל, אנו מכבים את השריפה אשר שרף ה', בהסתלקותו של שר התורה, פוסק הדור ועמוד ההוראה, האיר את שמי היהדות החרדית באור התורה וההלכה

מרן הגאון הגדול

רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל

מנחם ציון ובונה ירושלים ירפא את השביר הגדול של כל קהל בית ישראל, יאמר די לבל צרותינו, ויפתח ויחיש לנו את הגאולה האמיתית וחשילומה ע"י משיח צדקנו אשר יבוא ויגאלנו במהרת וחקיצו ורגנו שובנו עפר אבי"י

עיריית בית שמש

גלה כבוד מ'ישראל

העיר בית שמש, ורבבות תושביה, המומים ומוזעזעים יחד עם כל בית ישראל, מסילוקו של שר התורה ורבן של ישראל, מאיר עיני ישראל במשך עשרות בשנים בתורה והוראה, צדיק וקדוש עליון, גורד גדר ועומד בפרץ, עמוד האש שהלך לפני המחנה ושומר מכל משמר על חומת ההלכה הצרופה בעוז ובתעצומות

פוסק הדור והדרן

מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל

זכתה עירנו עליה האציל מהודו, ובברכתו והכוונתו הוקמו מוסדות תורה וחינוך בעירנו, והאיר עיני הקהילות בעירנו בדעת הלכה צרופה

גדולה האבידה ומי יתן לנו תמורתה

מי יתן ובהמשכת מורשתו הגדולה של רבינו זצ"ל להעמיד עולה של תורה והוראה, נראה תנחומים באבל הכבד והנורא לכל בית ישראל

בכאב ובתוגה

סגניו וחברי מועצת העיר

משה אבוטבול

ראש עיריית בית שמש

ונמ"מ יו"ר מרכז תשלטון המקומי

המבכים ומתאבלים מרה
 רבנן ותלמידהון הרב המקומי ראש המועצה

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצלה"ה

מתולדותיו

»» המשך מעמ'ה

ממתן שיעורו ובמקומו החל למסור את השיעור הגר"ש אייזן זצ"ל.

אלא שלאחר זמן חזרה וגדלה החבורה והכילה בני תורה ובעלי בתים. הללו פנו שוב לרבינו שמסור את שוב השיעור.

מספר הרב י. ברים, אחד ממשתתפי השיעור: "הרב שטרסבורג, הגבאי של תפארת בחורים וקבוצה קטנה ממתפללים פנו לרבינו שמשמש עד היום כרב הר"ש שמי של הבית כנסת שראוי שיחזור וייתן שיעור לבעלי בתים המתפללים בבית הכנסת. רבינו אמר לנו: 'לכו שאלו את הגאון רבי שלמה זלמן אירבאך זצוק"ל, ומה שיאמר זאת אעשה.' הגרש"א פסק שמדין ירושה ראוי שרבינו ימלא מקום אביו וימסור שיעור, אלא שמכיון והגר"ש בבית כנסת סמוך. רבנו התחיל למסור שיעור בפני הבעלי בתים בבית הכנסת 'אהל שרה' כן התרבו השומעים עד שהחלו למנות מאות מש"ת תלפים. לאחר הניתוח שעבר לפני כעשור, השיעור הועבר לבית מדרש שמקום בתוך קראון שהוצב ליד ביתו כדי לחסוך ממנו את העליה במדרגות בית הכנסת. היה מקפיד על סגירת השיעור דבר יום ביומו ומעט לעולם לא ביטל שיעור זה, אף בימי חולשתו הגדולה אם כי, עם הזמן החל

חידושים רבים".
כך התרבו השומעים עד שהחלו למנות מאות מש"ת תלפים. לאחר הניתוח שעבר לפני כעשור, השיעור הועבר לבית מדרש שמקום בתוך קראון שהוצב ליד ביתו כדי לחסוך ממנו את העליה במדרגות בית הכנסת. היה מקפיד על סגירת השיעור דבר יום ביומו ומעט לעולם לא ביטל שיעור זה, אף בימי חולשתו הגדולה אם כי, עם הזמן החל

חידושים רבים".
כך התרבו השומעים עד שהחלו למנות מאות מש"ת תלפים. לאחר הניתוח שעבר לפני כעשור, השיעור הועבר לבית מדרש שמקום בתוך קראון שהוצב ליד ביתו כדי לחסוך ממנו את העליה במדרגות בית הכנסת. היה מקפיד על סגירת השיעור דבר יום ביומו ומעט לעולם לא ביטל שיעור זה, אף בימי חולשתו הגדולה אם כי, עם הזמן החל

חידושים רבים".
כך התרבו השומעים עד שהחלו למנות מאות מש"ת תלפים. לאחר הניתוח שעבר לפני כעשור, השיעור הועבר לבית מדרש שמקום בתוך קראון שהוצב ליד ביתו כדי לחסוך ממנו את העליה במדרגות בית הכנסת. היה מקפיד על סגירת השיעור דבר יום ביומו ומעט לעולם לא ביטל שיעור זה, אף בימי חולשתו הגדולה אם כי, עם הזמן החל

מ. דף איכה יועם זָהב קברניט עזוב איז' לקפינה

בִּין מַצְרִים פָּרְחוּ צַדִּיקִים
וְיָרַב בְּבֵית יְהוּדָה תֵּאָנְהָ
נִדְּמוּ בְּשִׁרְפֶּת אֱלָקִים
קִבְּרָנִי עֶזֶב אִיז' לִקְפִּינָה

חֲשֶׁךְ עוֹלָם בְּעֵדֵנוּ
זָלְגוּ עֵינֵינוּ וְלַעֲפוֹת
בְּהִסְתַּלְקוֹת זָקֵן פּוֹסֵק דּוֹרְנוּ
כֹּל עֵין בְּרַמְעַ מַצְעָפוֹת

מִגֵּן וּמִשְׁעָן תַּל תִּלְפּוּיֹת
לְמִשָּׁא עִם עֹמֵד בְּחוּמָה
לְרֹאגָת אִמָּה עֵינָיו צוֹפִיּוֹת
הַנֶּהֱנֶת דּוֹר כְּזֹהֲרֵי חֲמָה

נוֹשֵׂא הַדָּגֵל שְׂרָבִיט הַהֲלָכָה
מְחַקֵּף פְּסָקֵיו חֲדָרוֹ אוֹמִים
לְהַאֲצִיל מֵהוֹדוֹ דֶּרֶךְ הוֹלָכָה
לְקוֹל ה' בְּרָמָה כְּמֹהִים

בְּצֵל תּוֹרָתוֹ נוֹעְדּוּ רִבְּנָן
לְעֵם סְגוּלָה דְּרַשׁ שְׁלוֹם
בְּהִשָּׁבֵל וּתְבוּנָה אֲשֶׁר חָנַן
לְהוֹרוֹת צִמּוּאִים לְשֵׁם וְיִהְלֵם

בַּתְפֹּלָה עֲמִדוֹ קְדוּשִׁים
פָּנֵי הַצִּוֵּר לְכַבֵּל גּוֹרָה
כִּיתוּמִים נוֹתְרָנוּ בְּחֻשִׁים
נִסְקָה נִשְׁמָתוֹ בְּסִעָרָה

תּוֹרַת אֱלָקִים בּוֹ דְּבוּקָה
יְקוֹד עֲמֵל שְׂקִירָתוֹ לְקֵלֶם
בְּלִבְכוֹת הוֹמִים עוֹר חֲקוּקָה
יִהְיֶה רִיבֵי רִבְכוֹת דֶּרֶךְ לְפִלֶם

כך קשר קשרים עם עוד מגדולי הדור. מעשה שהר"צ מדבריו בפני החזון איש. אמר עליו החזון איש: "אברך זה, ניכר מדבריו תורתו שהוא מכל קשר קשרים הדוקים עם פוסקי דורו מרן הגרש"ז זצוק"ל וזמן קצר אחר כך, פעל למינויו כדיין בבית הדין הרבני הגדול, שם כיהן כדיין כעשרים שנה.

בביה"ד ישב במותב תלתא נהג רוב ימיו ללמוד ביחידות כולל 'אהל תורה' בחביה. הכולל היה בשתיאות רש"י הילמן זצ"ל, ראב"ד לונדון וחותרו של הרה"ר הגאון הרב יצחק אייזיק הרצוג זצ"ל.

בכנול זה למדו גם אדירי ירושלים וביניהם מרן הגרש"ז זלמן אירבאך זצוק"ל, מרן הגר"ב זילבר זצוק"ל, יבלט"א מרן הגר"ש וואנר שליט"א, הגר"ש שבדרון ועוד. הגרבי" לזין ועוד. לתקופה קצרה למד בכר לל זה נודע כאחד מהאריות שבחבוב"א. מעת לעת גם שר מש כדיין לצידו של הגר"א בשו"ת של מרן זצ"ל.

עוד טרם מלאו לו מ' שנים וכבר נודע שמו ברבים כאחד מגדולי ירושלים, ולעת הבחירות הראשונות בשנת תש"ט כבר התערב במידת מה בצורכי הציבור, ואנו מוצאים את חתימתו ידו מתנוססת על הדתית המאוחדת.

הגר"ו הרצוג פעל למען יוכל להתפרנס והביא למינויו מינויו פגשו מרן הגאון רבי ראובן בנגיס שאמר לו: "טוב עשית". ענה לו רבינו בקיצור: "לא אני רצית". הגיב על כך הרב בנגיס: "טוב עשו" והוסיף, "הכנס לבית מדי פעם וספר לי על הקורה בבית הדין".

בבית הדין פסק מאות תשובות חשובות ומרכזיות ומהם התפרסמו לימים בקובץ תשובותיו. עם זאת התרחק מפסיקה בענייני גרות. אחד הטוענים הרבניים שביקר פעמים מרובות בבית הדין מספר, "מרן תמיד נוהר שלא להיכנס לדיון בענייני גרות בשל חששות שונים. לפעמים ראיתי אותו עומד בפתח בית הדין, במסדרון ומתעניין אצל הבאים בשערי המקום, לאיהר נושא הגיעו להתדיין. כאשר שמע שמדובר בתיק של גיור הוא הפנה אותם לחל אחר שם ישב הרכב אחר של דיינים".

במסגרת דיוניו הצטיין כקולע אל השערה ולא יח"ט,א, וכמי שרוחק מכל נדנדו פניה ונגיעה. מעשה היה בדין תורה שהובא לפניו ובו היה צד אחד, בני משפחה חשובה ובעלי דרוע, אלה איימו וטענו נגדו טענות שונות ואף איימו לפגוע בו באופן אלים, אך מרן זצ"ל לא חת מכך ופסק נגד בני המשפחה. באחד הדיונים לאחר שהשמיעו הללו חרפות וגידופים רבים יצא מהדין וטוען רבני שייצגם התנצל בפניו על כך. הוא הצביע על כפתור מעילו ואמר: "זה נוגע לי עד כאן".

רחוק היה מכל נגיעה אישית, ומכל שייכות לעולם החומר. ופעם אמר לאחד ממקורביו: "אצלי כסף אינו נסיון". לאור תפקידו הבכיר כדיין בבית הדין הגדול, גם היה זכאי להטבות שונות על חשבון הקופה הציבורית. אך הסתפק תמיד במועט וסירב לקבל כל הטבות ערופות. לימים כשחשלוש הוצע לו לממן עבורו הסעה מיוחדת לבית הדין, במקום שיובא בכל פעם גלילית לבית הדין. אך סירב לכך והמשיך לצעוד יום יום לבית הדין.

היה רחוק כמטבחיו קשת מכל נדנדו של רדיפה אחרי הכבוד וקיבל את כל הפונים אליו בפשטות ובשפלות. בימי שבתו כדיין לא היסס לפעמים עם כל גדולתו העצומה בתור רה, להתייעץ ולשמוע חוות דעתם של חבריו הדיינים. לעיתים גם מלח לשאול ולהתייעץ עם גדולי ישראל בירושלים.

שהיה למורה דרך ובכיר הדיינים שבארץ ישראל. על פי פסיקותיו נקבעו נוסחאות הגיטין בערי ישראל ועוד הרבה פסקי הלכה הפכו והיו להלכה הרווחת בארץ ישראל. גם רבים מעינים אחרים בארץ ישראל נקבעו על פי פסקיו עד שקנה את שמו ומעמדו כאחד מפוסקי הדור הגדולים. אלפי תשובות כתב ופי' מסופר כי למחותו מרן הגרא"ל שטיינמן שליט"א, התעוררה בעיה מעשית בדיני מעשרות וליבן את הסוגיא על בני ביתו ולא ידעו כיצד לנהוג.

המקרה הראשון שהסב לו צער רב, אירע בשנת תש"ל עם המקרה הידוע בשם "פר" שת גיור הלן זיידמן". הגיור הפסול עורר סערה גדולה בעולם היהודי כולו ומרנן גדולי ישראל יצאו במחאה גדולה נגד המעשה. מרנן בעל זצוק"ל יצאו במחאה גדולה נגד הגיור וכינו את המעשה: "עשיית הגירות לצחוק".

מאז אותו מקרה יצא מגי' דרו ונלחם בחרב ובחנית נגד הלולול בעניני הגירות והכניס עצמו לטרחת הציבור ולא נח

הגר"ו אליעזר גולדשמידט זצ"ל והטוען הרבני הרב צבי וייזמן הגיעו לביתו במשך תקופה מסוימת יום יום. לראשונה יצא אז מגדרו לעסוק בענייני הציבור והתע' רב אף בפוליטיקה הציבורית ובניהול מערכת הבחירות של הרבנות הראשית. הרבנית ע"ה ניתנה למחות על כך והגהה לגעור בהם: "עזוב את ר' יוסף שלום, אני התחתנתי עם 'שיבהמאן': לא עם עסי קן". באותה התקופה החליט לפרוש מתפקידו כדיין בבית הדין הרבני הגדול.

באותה עת פרש שוב לבית הכנסת ולפיתנו בעזרת נשים הגיור הזה מכל וכל. המקרה השני שהביא בסופו של דבר לפרישתו רבינו מבית הדין הגדול היה עם 'פרשת האח ואחות'.

ישיבה מאן – לא עסקנו!
באותם ימים סוערים, נכנס לעיני הקורה והיה ראש המהרברים והלוחמים נגד פסק הדין. באותה תקופה הדיין בשקט ובצנעה, מעור

זצלה"ה

זעקה / יוחנן ברנשטיין

איכה תפארתית

כולנו עטופים באבל וביגון קודר על הסתלקותו של האירעא מהימנא קדישא, עטרת תפארת ישראל, פוסק הדור, עוזו פארו והדרו, האדור בלבנון, שר התורה והיראה כש"ת מרן רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל, כאשר כל בית ישראל יכבו את השריפה אשר שרף ה'.

קשה הוא סילוקו של צדיקים כשריפת בית אלוקינו. בהסתלקותו נעלמה מאתנו דמות זוהרת של רבן של ישראל, אשר ידא' ה' הלכו לאורו אחר פסקיו והוראותיו הבהירים שהיה נר לרגליהם בבואם לקיים את מצוות וחוקי התורה, וכולם כאחד שותפים לאבל והיגון שכבר שפקד את עם ישראל בעולותו בסערה השמימה של גדול הדור עוזו פארו ומנהיגו אשר נשא את משא העם על שכמו. אוי לה לספינה שאבדה קברניטה.

גדולה האבדה ואין לה תמורה, נמצאים אנו בדור יתום, דור אשר בו החושך יכסה ארץ, ובהסתלקותו של האץ גאון וצדיקא אמת אשר גדולי הדורות ובראשם מרן הגדו"ר בעני גיס זצוק"ל קבעו נחיצות' הלכה כמותו בכל מקום' ובתורתו אשר בה יהגה יומם ולילה ועמד להאיר את ישראל – הרי חשך משחור תארנו ונפער חלל אדיר אשר לא ניתן למי לאותו.

בעוון הכלל נלקח מאתנו המאור הגדול לממשלת התור' רה, שריר לדור דעה, הרועה הנאמן לבית ישראל, אשר שפט את העם במסירות ואמנונה, האיש אשר נשא על שכמו את הדור כאשר ישא האומן את היוגן, עמל בשארית כוחותיו ללחן באשר הגדולה את כל החוחים והקוצים הסובבים את השושנה, בעמדו לשמור על קדושתם וטהרתם של ישראל. 'אבל יחיד עשי לך – עולם התורה' כאשר בדיוק כיום בעת ימי מצוקה נוראים אלו, כשספינת התורה מטלטלת לה בגלים הסוערים בלב ים, קמו עליה שונאי' היהדות ומבק' שים להטביעה חלילה, נסתלק לו רב החובל – האיש המרגיז ממלכות שעמד בחירוף נפש לקנא את קנאת ה' צבאוית בעו' ובחירוף נפש, בנהלו מלחמת חרמה במרשיעי' הברית ועמד להגן בעו' ובעצמה על התורה הק', היכליה ולומדה, בשעה קשה וגורלית זו בעולותו בסערה השמימה של מדברנא דאומתיה, תורתנו הק' זועקת ומייללת מרה אוי געוואלד! מי יעמוד בשער וילחום מלחמת, מי יגן על כבד ד' עוזי ותפארתו – מי יעמוד בפרץ' למען לא תמוש חלילה התורה מאלו הממיתים את עצמם באהלי.

על דא ועל הא קא בבינא, על הלשון הממהרת להורות אמרי שפר המלכות את העפר, כאשר התורה חוגרת שק ומתפלשת באפרים, וזועקת מרה על אבדן תופשי' מושויה ופורשי' מכמוריה, על סילוק מלחיה וחובליה במים אדירים, מווילה כנחל דמעה על עורכי מערכותיה ומישרי הדוירה, על מפענחי' צפוניה ומגלי' מסתוריה, מקוננת מייללת ובוכיה – מי ילחום מלחמתי וישוב לשערים, לאחר שנפלו גבורים ואבדו כלי מלחמה.

ונהנ בשעת זו ע'ת אבדו חסידיו ומפגיעי אין בעדנו' כש' עולם התורה נמצא בסכנה. נבשק ונצפיר מעומק הלב מרבנו הגדול – כעת בשותחך במרומים, אנא ממך! תועיק עולם ומלואו תקרא ותזעק בקול גדול לאותם ענקי הרוח גאוגי וקדושי' עליון, מה יהיה על התורה הרי מוטלת על ערש דווי רח"ל. בוא ונפעל יחדיו ונזעיק עולם ומלואו לביטול הגזי' רה הנוראה, לכל יציליו שונאי' הדת לפגוע חלילה במעמדם של בני הישיבות, עמלי התורה והוגיה באהבה וביראה.

לם לא הרבה להופיע בציבור, לא עסק בנאומים ודרשות ואף מיטע בכתיבת דברים. מדי פעם התערב לפי בקשת גדולי' ישראלי' בענייני ציבור וצירף חתימתו לעניינים נצרכים.

כאשר בשנת תשמ"א רעשה הארץ מחיטוטי' שכבי וחילולי' קברים, הצטרף בא' חת הפעמים היחידות בחייו להפגנה המונית בעני'. כן עסק רבות בענייני הלכות הקשר רים למועצה הדתית ירושלים שהתנהלה גם בהכוננת התלמוד הגר"י אפרתי שליט"א, והרבה מפסקי ההלכה הנוגעים לה.

לכות התלויות בארץ, נפסקו במסגרת זו.

עניי ישראל

אמנם מעולם לא שש לעמוד ולהיות פרנס על הציבור אך שח למקורביו: "אם ישאלו אותי בעניינים שונים, יאן אומר מה דעתי". וכך אט אט, אנשי' ציבור וע' סקנים עלו לביתו להתייעץ ונענו בתשובה כדבר התומים. ומאז נשא את משא הדור כולו וניווט אותו בין גלי' התקופה הסוערים.

כן ניווט את ענייני הציבור, עד יום פטירתו על וקיבל לביתו מדינאים ופר' ליטיקאים ועסקני' ציבור מכל גווי' הקשת שביקשו את ברכתו. ובציליות דעת בלתי מצויה ובחרפות רבה, הצליח תמיד לקלוע את השערה ולא להחטאי.

אופים ורabbות נהרו אל מרן פוסק הדור לעצה, לתר' של אוהל שרה ושכ' לתורתו ושיקירתו בתורה. אך עדיין מדי פעם נתן ידו להתערבות בעולם הרבנות ונתן מדי פעם את דעתו על מערכת הדיינות. אט אט היה לתל תלפיות שהכל פונים אליו וכל הדבר הקשה בהלכה ובפסיקה הופ' נה אליו.

אך כדרכו, עשה זאת בשקט ובצנעה, מעורב בציבור חוץ מאשר בשיעוריו הקבוע. כן לא פרסם כתבים וספרים אך תלמידיו קיבצו את דברי' תורתו והוציאום לאור וביניהם: נמנו: קובץ' תשובות לגר"ש אלישיב, בג' חלקים; "הערות" – סדרת ספרים עם שיעורי' רבינו על מסכתות התלמוד הבבלי; הגדה של פסח מבית רבינו הגר"ש אלישיב – יצאה לאור לקראת פסח תשס"ו; ספר "שיב משה" – מאת הרב משה טורניק שליט"א המכיל תשובות מפיו ועוד.

וירננו שוכני עפר.

מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצלה"ה

אשכבתיה דרבי

<div></div>
<div><div> הרהורים / י' מחסון</div></div>
<p></p> כבוד התורה
<div>היה זה מחזה נורא עד מאד שלא ראו מעולם. נחלי אדם מכל שדרות וגונוי היהדות החרדית הגיעו לחלוק כבוד אחרון למרן שר התורה זצ"ל, כאשר בהלוויות השי' תתפו מאות אלפי איש בשעת לילה מאוחרת, אין זה אלא מושג כבוד התורה בהתגלמותה.</div> <div>כל הרחובות באיוור, החל מרח' שבטי ישראל שמואל הנביא, בר אילן עד בואכה גבעת שאול, כמו"כ שכונת מעלות דפנה ושדרות אשכול והכבישים הפי' נימיים, היו מלאים עד אפס מקום בהמוני המשתתפים באשכבתיה דרבי, לרבות כביש מס' 1 שהיה צפוף כולו מקהל המלווים כאשר הרכבת הקלה עברה בקושי מעל מסילת הברזל.</div> <div>הצבור הקהל עמד והרהר לעצמו מה קורה כאן, מה הוציא את ההמונים לרחובה של עיר בשעת ליל, אולם אין זה אלא התלכדות המונית של היראים וחרדים לדבר ה' במתן כבוד לתורה ולומדיה באהבה וביגיעה, ומתמי סרים להנחילה לרבים.</div> <div>מרן זי"ע ישב לו בקיטונו הקט בדירתו הצנועה בשכונת מאה שערים בירושלים, ולמד לו תורה לשמה בסלטול ובנעימה קרוב למאה שנים בהשקט ובשלום והנה התורה הק' מכרות עליו ואומרת 'אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו' ומשמיא קא זכו ליה להנחיל את תורתו לרבים.</div> <div>התלכדות המונית זו ללא כל התרעה מוקדמת, בכוחה להוות מנגנון התראה למבקשי רעתה של היהדות הנאמנה, בסניין הפגיעה בעולם התורה, חזו וראו את מושג הנאמנות של היהודי החרדי לתורתנו הק' שכוחה ללכד את המוני בני ישראל לפונדק כשמדובר בהבעת כבוד ויקר לתורה ונושאי דגלה, כאשר על שמירתה הם מוכנים למסור את הנפש על כל קוצו של יוד.</div>

בהלוויות האדירה הגיעו להשתתף מרנן ורבני גדולי גאוני ונדיקי הדור שליט"א, אדמו"רים, ראשי ישיבות, רבנים ויושבי על מדין מכל ערי ומושבי הארץ, שבאו לחלוק כבוד אחרון לרבן של ישראל שהגן על הדור כולו באור תורתו וצדיקותו.

בתי הדין הכריזו על ביי טול מלאכה בשעת ההלוויה, כראוי לרבן ומאורן של ישראל בצינים את חובת הקודש של המוני בית ישראל לבוא ולבי כות את השריפה הגדולה אשר שרף ה' בהסתלקותו של עטרת תפארת ישראל.

שעה ארוכה לפני מועד צאת ההלוויה כבר הורגש עומס ודוחק רב בכל רחובות שכונת מאה שערים, מוסררה, בית ישראל, הנביאים ושמואל הנביא, כאשר מאות אלפים נהרו לעבר בית מדרשו בבקשם להשתתף באשכבתיה דרבי לחלוק כבוד אחרון לנשיא ממלכת התורה עוזו ומנהיגו. לפני מסע ההלוויה נפרד ממרן זצ"ל בקול בוכים נרגש ונסער חתנו הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א רב שכר נת רמת אלחנן, שביטא במילים ספורות את האבידה הגדולה לבית ישראל של עמוד התורה וההוראה, בדבריו המרטיטים הודה לצוות הרפואי ולמשי משים בקודש על התמסרותם ללא לילאות בטיפולם להביא לו מזון ותרופה.

לאחר מכן נאמרו בשאגה אדירה של בכיה וזעקה פרקי תהלים ע"י הקהל האדיר, כשלפני התיבה עבר מרן המשיגה הגה"צ רבי דן סגל שליט"א אשר בכבי נורא ורגש סחה ואחיו את מאות האלפים באמירת התהילים בהתרגשות והשתכחות הנפש.

עם סיום פרקי התהילים, החל הקהל האדיר לומר פרקי הסליחות, י"ג מידות, וקבלת עול מלכות שמים, כשהמוני המלווים קבלו עליהם את עול מלכותו יתברך בקול גדול ובכבי אירי שנשמע למרחוק. מיד לאחר מכן נערך מעמד הקריעה המרטיט ע"י בני הר' בנים הגאונים שליט"א, כאשר בהוראת מרן הגאון רבי אהרן לייב שינימן שליט"א, קרעו המוני בית ישראל קריעה על בגדם, על סילוקו של גאון הדור עוזו ופארו כדיון תלמיד על רבו כאשר קשה סילוקם של צדיקים כשריפת בית אלוקינו.

לאחר אמירת הקדיש ובי קשת מליחה ע"י בני המשפחה והמשמשים בקודש, שבועקת שבר בקשו סליחה ומחילה ממרן זצ"ל בחששם אשר פן אולי מיליא כראוי את חובתם בשימושם את גדול הדור יצא מסע ההלוויה לדרכו, כשרק לאחר מאמצים מרובים הצליחו

בקושי רב לפלס דרך למשה, כאשר מקהל ההמונים נשמעו כל העת זעקות שבר נוראות, אוי מה היה לנו. רבנו הגדול! למה עובתנו. מי יורה לנו דיעה ומי יבין לנו שמועה, הרי היית לנו למגן ולמחסה ביום זעם ועברה, בכוח מעשיך דחית את הגזירות בהיותך בבחינת צדיק גזור ונקב"ה מקיים. מסע ההלוויה נע לו לאיטו דרך הרחובות: שמאה שערים, שבטי ישראל, שמואל הנביא,

בר אילן, ירימיה, כביש מס' 1 עד למרומי הר המנוחות שם נטמן בחלקה שרכש בחיים בסמוך לקבר הרבנית הצדקנית ע"ה שעמדה לימינו כל השנים במסירות נפש רבה. סופרנו מוסר, שהר המנר חות התמלא עד מהרה ברבבות איש כשהדוחק בעת מעמד הקבורה היה גדול ביותר. עם הורדת גופו השתור של מרן זי"ע עליו קבר תוך קולות בכי וזעקה מכל עבר ע"י המוני התלמידים וצבור בני התורה אשר זעקו והתייפחו מרורות, רבנו הגדול קשה עלינו פריי דתך, אל נא תעזוב אותנו, אנא היה נא למליץ יושר לפני אבינו שבשמים על שארית הפליטה הזקוקה לרחמי שמים מרובים'. שעה ארוכה לאחר תסימת הגולל צבור תלמידים גדול נשאר לעמוד דומם ליד רגבי העפר של הקבר הטרי בו נטמן רבן ומאורן של ישראל,ומיאנו להיפרד מהמקום, כאשר התי פלשו ארוכות על רגבי העפר, נחלי דמעות ולגו מעיניהם מאין הפוגות ומנהמות לבם זעקו מרורות 'אנא הלך רבנו נרקיע עמו שחקים' אין אנו מסוגלים להסתגל לעובדה המרה – מירדן בכבי סר ער וגונגש – שלא נזכה עוד לראות בתואר זיו קלסטר פניד המאירים'

סופרנו מוסר, כי מיד לאחר שהגיע הידיעה על הסתלקותו, התכנסו מיידית ראשי ועסקני הצבור בידח עם אנשי המשטר רכווחות הבטחון לשם תיאום אבטחת סידורי ההלוויה ההמר נית, כאשר ציפו להשתתפותם של מאות אלפי איש שיגיעו מכל רחבי הארץ, להשתתף באשכבתיה דרבי ומתן כבוד לרבן של כל בני הגולה ללוות למנוחת עולמים, כשהתיאום עם כוחות המשטרה נעשה ע"י

בהוראת משטרת ישראל:

כאלף מתנדבי מד"א ואיחוד הצלה איבטחו את מאות אלפי המשתתפים בהלוויה

כאלף מתנדבים חובשים כנונים ופרמדיקים של מד"א התפרסו לאורך כל צירי מסע ההלוויה ואבטחו את מאות אלפי המשתתפים ׀ מנכ"ל מד"א אלי בין פיקד על האירוע מהחפ"ק הנייד שהוצב בהלוויה

במגן דוד אדום בישראל החלו עם קבלת ההודעה על פטירתו של מרן הרב אלישיב זצ"ל, בהכנות ובתיאומים לקראת מסע ההלוויה ההמר יני, וזאת בפקודת ובהוראת משטרת ישראל. במד"א הוקם חפ"ק וחדר מצב במטה מד"א מרחב ירושלים, שם התכנסו ראשי וכבירי מד"א על מנת לארגן את כל משע ההלוויה ופריסת הוחות בשטח.

בנוסף לכך נציגי מד"א השתתפו בהערכת המצב עם משטרת ירושלים ובישיבת ההכנה וההיערכות בדגל

התורה למען איבטחו מאות אלפי המשתתפים באופן מקסימאלי. מאות מתנדבי מד"א ממרחב ירושלים ועוד מאות נוספים מבני ברק, בית שמש, ביתר, אלעד, פתח תקוה, מודיעין עילית, רחובות ואשדוד הגיעו לירושלים ונטלו חלק במבצע האבטחה ההולויה, וניקו אליו את מסע הלוויה, וניקו אליו את מסע הלוויה, וניקו אליו את מסע הלוויה, וניקו אליו את מסע הלוויה. צוות החפ"ק החשינו את המבצע בהתאמה לזווה, כאשר בשל מזג האויר החם צוירו מאות המתנדבים בהלוויה באלפי ליטרים של מים שחולקו לציבור.

מאת **חיים מרגליות**

לקראת הלווית הענק
התקיימה היערכות שיא של כל גורמי התחבורה על מנת לאפשר את הנעתם של מאות האלפים. כמו כן יצאו מאות אוטובוסים מהיכלי הישיבות כדי להוביל את התלמידים לירושלים.

כמה שעות קודם ההלוויה, הורה שר התחבורה, התשי תיות הלאומיות והבטיחות בדרכים, ישראל כץ, לאגף התחבורה הציבורית במשרדו להיערך מיידית לתגבור מערך התחבורה הציבורית לקראת ההלוויה בירושלים.

הוא הנחה את מנהל אגף

עילית, ביתר עילית, חיפה וירושלים. בבני ברק נערכה ישיבת היערכות בלשכת ראש העיר, הרב יעקב אשר, כדי לפעול לקראת ההנעתם של מאות האוטובוסים מיוחדים שיסיעו את ההמונ הרב המבקש לנסוע לירושלים.

מדינת ישראל

כדי לסייע בפתיחת הכבישים לנסיעות האוטובוסים מבני ברק לירושלים, והשתתפו בה, בנוסף להרב יעקב אשר, ראש העיר גם נצ"מ אלברט אוחיון, מפקד משטרת מרחב דן וצוותו, הצוות הבכיר בלי שכת ראש העיר, ראשי אגפי התשתיות, התברואה, התניה ודובר העירייה.

אך למרות ההיערכות הגדולה, אלפים המתינו בערי הארץ במשך זמן ארוך במיוחד

למרות המאמצים הר' בים, החל משעה לפני צאת ההלוויה החלו צירי התנועה המרכזיים בירושלים להיות עמוסים במיוחד. רבים מה' נוסעים העדיפו ללכת ברגל וכבר מהכניסה לירושלים מלאו הרחובות באלפי הולכי רגל שצעדו דרך ארוכה עד למקום ההלוויה.

משטרת ירושלים סגי רה לתנועה את כביש 1 בקטע שבתוך העיר ירוש' וכן רחובות בהם עבר מסע ההלוויה, בהם שבטי ישראל, שמואל הנביא, בר אילן, ירימיה, ויצמן וכן את קטע הכביש מצומת גני סחרוב ועד בית העלמין בבגעת שאול.

למרות ההיערכות המוקדמת – אלפים המתינו בתחנות האוטובוסים ברחבי הארץ

כמה שעות קודם ההלוויה, הורה שר התחבורה ישראל כץ, לאגף התחבורה הציבורית במשרדו להיערך מיידית לתגבור מערך התחבורה הציבורי

מאת חיים מרגליות	
לקראת הלווית הענק התקיימה היערכות שיא של כל גורמי התחבורה על מנת לאפשר את הנעתם של מאות האלפים. כמו כן יצאו מאות אוטובוסים מהיכלי הישיבות כדי להוביל את התלמידים לירושלים.	
כמה שעות קודם ההלוויה, הורה שר התחבורה, התשי תיות הלאומיות והבטיחות בדרכים, ישראל כץ, לאגף התחבורה הציבורית במשרדו להיערך מיידית לתגבור מערך התחבורה הציבורית לקראת ההלוויה בירושלים.	
הוא הנחה את מנהל אגף	